

การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน
ของสถานศึกษาขนาดเล็กกรณีศึกษา : โรงเรียนวัดลาดระโห่ง โรงเรียนวัดท่าใหม่
และ โรงเรียนวัดศรีภวังค์

สมัคร น้อยสกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
มกราคม 2551

การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน
ของสถานศึกษาขนาดเล็กกรณีศึกษา : โรงเรียนวัดลาดระโห่ง โรงเรียนวัดท่าใหม่
และ โรงเรียนวัดศรีภวังค์

สมักร น้อยสกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
มกราคม 2551
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

GUIDELINE DEVELOPMENT AND SUPPORT FOR ACADEMIC AFFAIRS TO PEOPLE,
FAMILIES, AND COMMUNITIES OF SMALL BASIC EDUCATION INSTITUTIONS :
CASE STUDY OF WAT LARDRAHONG, WAT THAMMAI, AND
WAT SRIPAWANG SCHOOLS

SAMAK NOYSAKUL

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
January 2008

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์   การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว
ชุมชนของสถานศึกษาขนาดเล็ก กรณีศึกษา : โรงเรียนวัดลาดระโห่ง
โรงเรียนวัดท่าใหม่ และ โรงเรียนวัดศรีภวังค์

โดย   นายสมักร น้อยสกุล

สาขา   การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา   ดร.กীরติ ศรีวิเชียร

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม   ว่าที่ร้อยตรี ดร.จิรวัดณ์ นาคพนม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมพร แผลงภู)

.....กรรมการ
(ดร.กীরติ ศรีวิเชียร)

.....กรรมการ
(ว่าที่ร้อยตรี ดร.จิรวัดณ์ นาคพนม)

.....กรรมการ
(ดร.ไชยรัตน์ แสงเมฆา)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

.....อธิการบดี
(รองศาสตราจารย์สุวิทย์ เทียรทอง)

มกราคม พ.ศ. 2551

สมัคร น้อยสกุล. (2551). การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล
ครอบครัว ชุมชน ของสถานศึกษาขนาดเล็ก กรณีศึกษา : โรงเรียนวัดลาดระโห่ง
โรงเรียนวัดท่าใหม่ และโรงเรียนวัดศรีภวังค์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา)
พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา : ดร.กীরติ ศรีวิเชียร,
ว่าที่ร้อยตรี ดร.จิรวัดน์ นาคพนม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวและชุมชนของสถานศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา 2) พัฒนาแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัวและชุมชนของสถานศึกษาขนาดเล็กและ 3) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ให้และผู้รับบริการจากการนำแนวทางไปทดลองปฏิบัติในสภาพการณ์จริง การศึกษาเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม สถานที่ที่ใช้ในการศึกษา คือ โรงเรียนวัดลาดระโห่ง โรงเรียนวัดท่าใหม่ และโรงเรียนวัดศรีภวังค์ การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การสัมภาษณ์ การสังเกต การประชุมกลุ่มย่อย และแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและคำร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า 1) สถานศึกษาขนาดเล็กมีปัญหาด้านความพร้อมของบุคลากรการบริหารจัดการ และงบประมาณในการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวและชุมชน และต้องการได้แนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการด้านการศึกษา เศรษฐกิจและอาชีพ การเมืองการปกครอง สุขภาพอนามัยและศิลปวัฒนธรรมประเพณี 2) แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยการกำหนดเป้าหมาย การกำหนดประเด็นที่จะส่งเสริมสนับสนุน และการกำหนดวิธีการส่งเสริมสนับสนุนภายใต้ศักยภาพที่มีอยู่และ 3) เมื่อนำแนวทางที่ได้ไปทดลองใช้ บุคลากรในสถานศึกษามีความพึงพอใจในแนวทางที่ปฏิบัติและประชาชนมีความพึงพอใจในข้อมูลทางวิชาการที่ได้รับ

Samak Noysakul. (2008). **Guideline Development and Support for Academic Affairs to People, Families, and Communities of Small Basic Education Institutions: Case Study of Wat Lardrahong, Wat Thammai, and Wat Sripawang Schools.** Master's Thesis, M. Ed. (Educational Administration). Phranakhon Si Ayutthaya: Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. Advisory Committee: Dr. Kirati Sriwichian, Provisional sub-lieutenant Dr. Jirawat Narkphanom.

ABSTRACT

The purposes of this research were to: 1) study the problem conditions and the requirement for guidelines of academic promotion and support for people, families, and communities of small basic education institutions in Phranakhon Si Ayutthaya; 2) Develop guidelines for academic promotion and support for people, families, and communities of small basic education institutions; and 3) investigate satisfaction of the granters and the receivers of the services according to the guidelines employed in real situations. It is a participational action research which was implemented at Wat Lardrahong, Wat Thammai, and Wat Sripawang Schools. Data were collected by means of interviews, observation, focus group interviews, and questionnaires. Statistical analysis was employed using themes, frequency and percentages.

The findings are indicated as follows: 1) The problems were found at the small basic education institutions on readiness of the staff, management, and budget for academic promotion and support for people, families, and communities, and requirements were found on guidelines for academic promotion and support towards education, academics and occupation, politics and administration, public health and arts and culture; 2) The guidelines of academic promotion and support developed comprise appointing the objectives, appointing the issues of promotion and support, and appointing means of promotion and support in agreement with the schools' potential; and 3) When experiment of the guidelines were employed, the school staff were satisfied with the guidelines implemented in real situations, and people were satisfied with academic information they received.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จด้วยดีเนื่องจากได้รับความกรุณาจาก ดร.กิริติ ศรีวิเชียร ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.จิรวัดน์ นาคพนม และ ดร.ไชยพันธ์ แสงเมฆา กรรมการสอบ และ รองศาสตราจารย์ ดร.สมพร แมลงภู ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ที่ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ ดร.บูรพาทิศ พลอยสุวรรณ หัวหน้าโครงการวิจัยและพัฒนากิจการบริการจัดการคุณภาพการศึกษาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้และพัฒนายุทธศาสตร์ด้านการศึกษาของท้องถิ่น ปีงบประมาณ 2548 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อาจารย์อัครา กหินทพงศ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดลาดระโห่ง อาจารย์เรณู ศรีนิล ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีภวังค์ อาจารย์ อภิญญา อ่อนจริง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดท่าใหม่ และผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการของสถานศึกษานานาชาติในครั้งนี้ จนสำเร็จ ลุล่วงด้วยดี

สมักร น้อยสกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ค
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	7
กรอบความคิดในการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
แนวทางการบริหารจัดการ โรงเรียนขนาดเล็ก.....	13
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	17
บทบาทของโรงเรียนในการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน.....	28
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา.....	37
สภาพปัจจุบันและปัญหาในการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ กับชุมชน.....	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 49
	ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ..... 51
	ขั้นที่ 2 พัฒนาแนวทาง..... 53
	ขั้นที่ 3 วางแผนปฏิบัติงาน..... 54
	ขั้นที่ 4 ปฏิบัติตามแผน..... 55
	ขั้นที่ 5 ศึกษาผลการปฏิบัติ..... 57
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 58
	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล..... 59
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 59
4	บริบทของสถานศึกษา..... 61
	โรงเรียนวัดลาดระโห่ง..... 61
	โรงเรียนวัดท่าใหม่..... 65
	โรงเรียนวัดศรีวังค์..... 69
5	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 77
	ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการส่งเสริมและสนับสนุน งานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชนของสถานศึกษาขนาดเล็กเกี่ยวกับการ การศึกษา เศรษฐกิจ และอาชีพ การเมือง การปกครอง สุขภาพอนามัย และศิลปวัฒนธรรม ประเพณี..... 77
	ขั้นที่ 2 พัฒนาแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชนของสถานศึกษาขนาดเล็ก..... 82
	ขั้นที่ 3 วางแผนปฏิบัติงาน..... 83
	ขั้นที่ 4 ปฏิบัติตามแผน..... 84
	ขั้นที่ 5 ศึกษาผลการปฏิบัติ..... 86
	การนำเสนอผลการวิจัย สรุปผล อภิปรายผล และจัดทำเป็นรายงานการวิจัย.... 88

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
6	
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	96
สรุปผล และอภิปรายผล.....	98
ข้อเสนอแนะ.....	103
บรรณานุกรม.....	104
ภาคผนวก.....	112
ภาคผนวก ก แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว	
ชุมชน ของสถานศึกษาขนาดเล็ก.....	113
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	132
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	143

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนบุคลากร ตำแหน่ง วุฒิและสาขาวิชา.....	62
2	แสดงจำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	64
3	แสดงระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6.....	65
4	แสดงจำนวนบุคลากร ตำแหน่ง วุฒิและวิชาเอก.....	66
5	แสดงจำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	67
6	แสดงผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6.....	68
7	แสดงจำนวนอาคารเรียน อาคารประกอบและพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการศึกษา.....	70
8	แสดงจำนวนบุคลากร ตำแหน่ง วุฒิและวิชาเอก.....	70
9	แสดงจำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	71
10	แสดงจำนวนนักเรียนรายชั้น จำแนกตามเพศ ปีการศึกษา 2548.....	72
11	แสดงผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547.....	73

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบความคิดในการวิจัย.....	9
2 แสดงการพัฒนาชีวิตมนุษย์.....	26
3 แสดงกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน.....	42
4 แสดงวงจรการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม.....	43
5 ขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	50
6 โครงสร้างการบริหาร โรงเรียนวัดศรีแก้ว.....	74